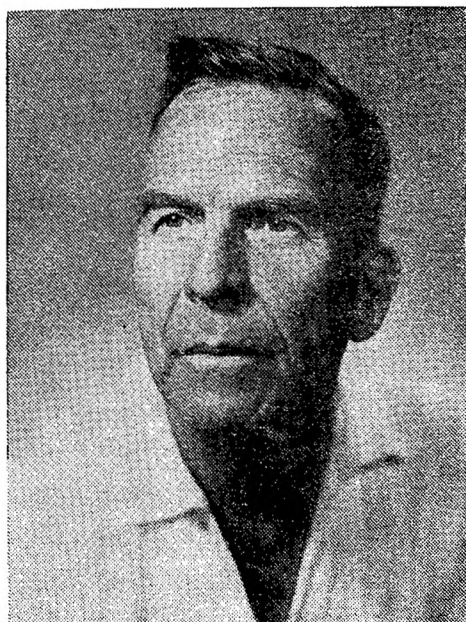


DIMITRIJ ANDRUSOV
 (1897—1976)

W dniu 1 kwietnia 1976 r. zmarł w wieku 78 lat założyciel słowackiej szkoły geologicznej profesor dr Dimitrij Andrusov, członek rzeczywisty Słowackiej Akademii Nauk, członek korespondent Czechosłowackiej Akademii Nauk, członek honorowy Polskiego Towarzystwa Geologicznego.

Prof. dr D. Andrusov urodził się 7 listopada 1897 r. w Jurjevie (Tartu, Estońska SSR). Idąc śladami swojego ojca — Mikołaja Andrusova, znanego geologa, członka rosyjskiej akademii nauk, poświęcił się od młodości geologii. Wyższe studia zaczął w Petersburgu (Leningradzie), potem kontynuował w Symferopolu, a ukończył na Sorbonie w Paryżu, gdzie był uczniem prof. Hauga. Doktorat nauk przyrodniczych uzyskał w 1925 r. na Uniwersytecie Karola w Pradze, gdzie wkrótce został docentem.



Poza pierwszymi pracami poświęconymi masywowi czeskiemu całą swoją działalność naukową skoncentrował w zachodnich Karpatach. Najbardziej interesował Go skomplikowany tektonicznie pieniński pas skałkowy, któremu poświęcił pięciotomową monografię (1931—1955). Nowy etap geologii Karpat otworzyła Jego synteza budowy geologicznej Karpat z 1931 roku (we współpracy z dr A. Matějką), napisana z okazji kongresu Karpackiego Asocjacji w Czechosłowacji.

Bardzo duże znaczenie dla rozwoju geologii słowackiej miało przeniesienie się prof. Andrusova w 1938 roku do Bratysławy, gdzie został profesorem w Słowackiej Wyższej Szkole Technicznej, a w 1941 roku profesorem na nowo otwartym Wydziale Przyrodniczym Uniwersytetu Słowackiego. Swoją działalność pedagogiczną zaczął od niczego i zupełnie sam. Dzięki wyteżonej i niezmiernie pracowitej pracy w ciągu kilku powojennych lat, wykształcił setki geologów, tak potrzebnych narodowej

gospodarce w socjalistycznym państwie. Przyczyniło się do tego również powstanie z jego inicjatywy w 1954 roku Wydziału Nauk Geologiczno-Geograficznych na Uniwersytecie Komenskiego.

Profesor Andrusov zawsze ściśle łączył teorię z praktyką. Aktywnie uczestniczył przy budowie pierwszych na Słowacji tam, w poszukiwaniach niemetalicznych i metalicznych surowców. W 1940 roku z jego inicjatywy powstał Słowacki Urząd Geologiczny (dziś Geologický ústav Dionýza Štúra), którego był pierwszym kierownikiem. Celem rozwinięcia na Słowacji badań podstawowych, zapoczątkował w 1955 r. Geologiczne laboratorium przy Słowackiej Akademii Nauk (dziś Geologický ústav SAV), którego był również pierwszym kierownikiem. Podobnie powstanie Słowackiego Towarzystwa Geologicznego (pierwotnie sekcji Czechosłowackiego Towarzystwa Mineralogiczno-Geologicznego) jest związane z Jego imieniem. Wszechstronna działalność prof. Andrusova była wysoko oceniana, co wyraziło się nadaniem mu orderu Radu prace i przyznaniem Państwowej Nagrody im. Klementa Gottwalda.

Krąg zainteresowań prof. Andrusova był bardzo szeroki od mikropaleontologii po geotektonikę. Swoje syntezy opierał na szczegółowej znajomości terenu — pierwsze arkusze mapy geologicznej Słowacji 1 : 25 000 pochodzą od niego. Bogaty materiał zawiera jego trójtomowa monografia „Geológia československých Karpát (krystalinikum, paleozoik, mezozoik, paleogen, 1958—1965). Nową syntezę budowy geologicznej Karpat podał w dziele „Grundriss der Tektonik der nördlichen Karpaten” (1968). Ceną pozycją jest jego słownik Stratygraficzny — Czechosłowacja, Karpaty (2 wyd. 1968 w ramach Lexique stratigraphique international). Opublikował ponad 260 prac, znaczna ich część ukazała się w poważnych czasopismach europejskich. Założył również pierwsze słowackie czasopismo geologiczne — Geologický zborník i był jego pierwszym redaktorem.

Nie można nie wspomnieć o aktywnym uczestnictwie prof. Andrusova w wielu poważnych międzynarodowych kongresach i sympozjach, a przede wszystkim w pracach KBGA. W czasie licznych podróży naukowych nawiązał ścisłą współpracę z wielu zagranicznymi geologami, która była wysoko ceniona. Został mianowany honorowym przewodniczącym Francuskiego Towarzystwa Geologicznego, członkiem korespondentem Niemieckiej Akademii Nauk w Halle, Austriackiej Akademii Nauk w Wiedniu, otrzymał jedno z najbardziej cenionych odznaczeń geologicznych Medal Steinmanna.

Bardzo ściśle kontakty naukowe i więzy przyjaźni łączyły prof. Andrusova z wieloma geologami polskimi. Pracując na pogranicznych terenach wielką wagę przykładął do wzajemnej współpracy i wymiany poglądów, co usiłował wpajać swoim młodszym współpracownikom. Szczytowym osiągnięciem tych usiłowań był wspólny Zjazd Polskiego Towarzystwa Geologicznego w Zakopanem i geologiczna konferencja w Tatrzańskiej Łomnicy w roku 1959.

W osobie profesora Andrusova, odszedł założyciel słowackiej geologii, wybitny naukowiec, doskonały pedagog i życzliwy wszystkim człowiek, który swoją pracą, szczerym i przyjacielskim sposobem bycia zyskał szacunek i sympatię wszystkich, którzy Go poznali.

Cześć Jego pamięci!

Milan Mišik

RÉSUMÉ

Le 1 avril 1977 à l'âge de 78 ans est mort le professeur Dimitrij Andrusov, créateur de l'école géologique en Slovaquie, membre de l'Académie Slovaque des Sciences, membre-correspondant de l'Académie Tchécoslovaque des Sciences.

Le professeur Andrusov est né le 7 février 1897 à Tartu (Estonie). Il a commencé ses études supérieures à Petersbourg et Symfèropole et les a terminées à la Sorbonne où il était élève du professeur Haug. Il a obtenu le titre de docteur à l'Université de Charles à Prague en 1925. Outre ses premiers travaux consacrés au massif tchèque, il s'est concentré dans ses recherches sur les Carpates Occidentales, en s'occupant surtout de la structure compliquée de la zone Piénine des Klippes, à laquelle il a dédié la monographie en 5 volumes (1931—1955). Sa synthèse de 1931 (en collaboration avec le docteur A. Matějka) a ouvert une nouvelle étape dans les études sur la structure géologique des Carpates.

Son déménagement à Bratislava en 1938 a été d'une très grande importance pour développement des sciences géologiques en Slovaquie. Il a été l'initiateur et l'organisateur de nombreuses institutions scientifiques en Slovaquie qui sont connues de nos jours à savoir: La Faculté des Sciences Géologiques et Géographiques à l'Université de Komenský, le Service Géologique de Slovaquie (aujourd'hui Geologický ústav Dionýza Štúra), le Laboratoire Géologique de l'Académie Slovaque des Sciences (Geologický ústav SAV), la Société Géologique de Slovaquie. Il a créé la première revue géologique slovaque et en a été le premier rédacteur (Geologický Zborník).

L'activité du professeur Andrusov lui a valu de nombreuses décorations et prix nationaux. Il a publié plus de 260 travaux. Ses oeuvres de grande valeur scientifique sont: Géologie des Carpates Tchécoslovaque (1958—1965 en slovaque), Grundriss der Tektonik der nördlichen Karpaten (1968), une volume du Lexique stratigraphique international-Tchécoslovaquie, Karpathes.

L'activité scientifique du professeur Andrusov a été aussi reconnue à l'étranger. Elle lui a valu de nombreux titres d'honneur. Il été nommé

président honoraire de la Société Géologique de France, membre-correspondant de l'Académie Allemande des Sciences à Halle, de l'Académie Autrichienne des Sciences à Vienne, il a reçu la médaille de Steinmann. Il a collaboré et s'est lié d'amitié avec de nombreux géologues polonais. Cette amitié s'est manifestée en organisation de la session de Société Géologique de Pologne à Zakopane (Pologne) et de la conférence géologique à Tatranská Lomnica (CRS) en 1959, communes pour les géologues slovaques et polonais. En 1959 la Société Géologique de Pologne l'a nommé son membre honoraire.

En la personne du professeur Andrusov s'en est allé le créateur de la géologie slovaque, le savant éminent et le pédagogue de grande valeur. Son travail, son comportement plein de sincérité et d'amitié, lui ont valu l'estime et la sympathie de tous ceux qui l'ont connu.

Milan Mišik